

CURIERUL ARTISTIC

Gazetă de propagandă culturală și artistică. — Apare săptămânal

Redacția și Administrația: str. Ion H. Rădulescu No. 34.-Târgoviște

PROBLEMA

propagandei culturale
la sate.

V

Am făcut o mare paranteză redând legenda lui Danco, dar în schimb credem a fi adus, în special învățătorilor, o iconă vie a omului care, când vrea, când are inimă și când nutrește o mare dragoste către aproapele în nevoi, găsește mijlocul prin care să-i vină în ajutor.

Învățătorii, scumpi țării noastre, luați-l pe Danco drept exemplu, ca și el prin jertfa vieții voastre acoateți la lumina educațională și atât-beneficentă a muncii care zac în întuneric!

Recunoștința nu o veți găsi la cel pe cari îl ajutați, dar să nu descurajați, ca și Danco dați inima toată pentru interesul cel mare al țării, pentru patria care cere să-i luminați tii?

Ora este cură, dar trebuie parcurs!

S'a constatat că întotdeauna nevoia este o școală mare, care duce spre hărnicie, putere, răbdare și perseverență.

N'avem decât să ne amintim despre terenurile nisipoase și infertile ale Castilei vechi (Castilla la Vieja). Acolo omul a trebuit să lucreze pentru a nu muri de foame și această muncă și luptă cu natura, l'a făcut, în sfârșit, mai harnic și mai curajos, iar astfel să ajungă la Castilia veche la

ODĂ VIOLONISTULUI.

Tu care 'nveselești pe alți
Cu melodia ta măiastră,
Tu ce trimiți din ai tău su
Ca din nemărginite spații,
Căldură în iubirea noastră,
Tu ce orezi clipe duioase
Și amintești timpuri mai bune,
Și dai în triluri mângâioase
Din armoni'a patru aștrune
Viață, tot mai multă viață,
Tu scump artist al melodiei
Ce ștergi durerea pe-a mea față,
Tu ești merit să suferi poate
Mai mult ca cei ce te 'nconjoară;
Căci tu trimiți toată căldura
Din largul suflet de artist
Și melodia ce 'nfloră pe toți
Ne mai ținând măsura,
Te 'nvăluie în răcoala poate
Și veșnic ești tot palid, trist!...
Dar îți ghiolesc durerea mută
Ce te framântă ca pe mine,
Și dorurile neînvinse
Pe care sufletul le-a ascultă,
Dar le ascunzi le 'nchizi în tina
Și-ți scapă doar rețineri atinse!...
Dar să lăsați aceste teste
Să doarmă în sicriu albastru
Și în nemărginirea sărei
Sub pâlparea vre-unui astru,
Și să 'nchinăm cupele pline
Cu vin apunoz și viață nouă
Să fie 'n ziua care vine.
Primește-al meu sărut artiaste
Cum florile pline de rouă
Primeac sărutul aurorei,
Și să uităm clipele triaste.

Eugen Constantinascu

Citiți și abonați-vă la „CURIERUL ARTISTIC”

Vizita omului este o fantezie alba pe care flăcăul și-a scris pe ea... Flăcăul
cu el este dăruie o fantezie și flăcăul nu are nici două ore scurte scrise pe ea.

D.

Academia Română
Târgoviște

unirea micilor și nepotincioase-
lor țări, sub o coroană puter-
nică, comună și tot în Castilia
veche se lucră sabia care isgo-
ni pe Muri peste mare, creiân-
du-și o împărăție mare între ale
cărui graiți soarele nu mai
apare.

Dar este oare nevoie a mer-
ge aiurea pentru a găsi exem-
ple? Nu oleră istoria țării
noastre la fiecare pas destule și
strălucite?

Românul, prin inteligența lui,
s'a priceput întotdeauna să in-
lătore pietrele ce apăsau inima
țării și va trebui să găsească
și acum o întreagă armată de
luminători cari să lupte împo-
triva întunericului.

Ia această armată este nevoe
imperioasă de a se înscrie toți
învățătorii, iar alături de ei să
calce cu hotărâre preoții cari să
renunțe la rolul lor de simpli
exponenți ai unei doctrine și să
se transforme în elemente active.

Preoții și învățătorii! Iată
Prometeii satelor, iată Castilie-
nii cari sunt chemați ca printr'o
muncă continuă și încordată să
transforme terenul neprielnic
pentru cultură, într'unul care
prin binecuvântarea cerului și
munca omului să dea cele mai
frumoase roade.

Pentru organizarea perfectă a
muncii culturale la sate, trebuie
ca preotul și învățătorul să fie
pătrunși de dragostea apostolică
și unul lângă altul, cu facla cul-
turii în mână, în inimă și în graiu
să pășiască fără ezitare la ru-
perea vălului de întuneric și la
luminarea minților.

Doar în deplină înțelegere
fiind, preotul și învățătorul, a-
cești doi exponenți ai culturii la
sate, se poate spera la o îmbu-
nătățire a situației actuale.

Sfatul în doi, propus de
sece ori mai mult decât acela
ce și-l dă unui singur...

În concluziile ce le vom for-
mula după ce vom examina și
alți factori chemați a răspândi
lumina la sate, vom da mai
multe soluții pentru unele pie-
dici pe cari le întâmpină preo-
ții și învățătorii în acțiunile lor.

(I'a arma)

E.

Despre Societatea Compozitorilor Români

Spuneam în numărul trecut al re-
vistei noastre că dacă ni se va mai
comunica ceva despre activitatea so-
cietății de mai sus, în orașul și ju-
dețul nostru, activitate în ce privește
impunerea și încasarea așa numitului
drept de autor, vom reveni și noi.

Ni se comunică acum de către res-
tauratorii Iorgopolos, I. Constantines-
ca, Frații Protopopescu etc., că fiind
înfricoșați de grozăvia argumentelor
invocate de Agentul Societății Com-
pozitorilor anume D-nul Ionescu, au
acceptat să plătească un impozit nou
de 310 lei lunar ceiace face anual
3720 lei pentru motivul că au orches-
tră în local.

Ei bine D-nule Președinte al Com-
pozitorilor, frumos este să vă pretați
la astfel de fapte inducând lumea
neștiutoare în eroare?

E frumos să se încaseze astfel de
impozite dela niște restauratori cari
abia din comerțul de azi pe mâine și
cari de frică au admis cererea Dv.,
dar în schimb au pus impozitul în
spatele lăutarilor cari compun or-
chestrile?

V'ați întrebat vre-odată dacă aceș-
ti lăutari știu măcar note ca să aveți
dreptul să spuneți că vă execută pie-
sele în mod conștient, sau învață pie-
sele trăgând cu urechia în stânga și
dreapta?

V'ați întrebat vre-odată ce se fac
acești nenorociți, cându-li-se hrana
de la gură pe câteva zile, pentru im-
pozitul compozitorilor, impozit așezat
fără nici un drept logic?

V'ați întrebat vre-odată dacă e fru-
mos ca compozitorii români să-și cre-
eze venituri pe spatele acestor lăutari
la mare majoritate de culoare străină,
dar cari au un mare merit că ne-au
păstrat și transmis din generație în
generație melodiile noastre populare,

cari astăzi sunt utilizate de Dv. ca
motive de simfonii etc.?

De unde aveți dreptul să speculați
aceste motive cari au intrat în domeniul
național? Pentru că ați așezat
aceste motive ale poporului, pe note
pretinde-ți bani, în loc să plățiți Dv.
acestor lăutari cari vi le-au pus la in-
demână așa deagata cum ar spune
românul, mură 'n gură?

Ați luat în antrepriză operele auto-
rilor străini și voiți să încasați dări
pentru ele? Nu este logic, căci peste
unele dintre aceste opere precum și
alte piese au trecut 30—40 de ani de
când au fost compuse, deci nici au-
torii lor, străini, nu ar mai avea drep-
tul să încaseze tantieme, necum Dv.

Pentru ca pretențiunile Dv. să aibă
măcar un mic fond de adevăr trebuie
în mod cinstit, să dați publicității
autorii români și străini precum și
compozițiile lor asupra cărora se in-
tind aceste pretențiuni ale Dv.

Cunoscându-se de cei interesați
autorii și compozițiile, se va întâmpla,
ceiace în mod logic trebuie să se
întâmpile, orchestrele spre a nu vă
mai plăti gloabă vor evita execuția
acestor bucăți și nici nu vor mai
cumpăra exemplare tipărite de ale Dv.

Atunci se va vedea cine păgubește,
bine înțeles cu drept cuvânt.

Este de dorit ca toți restauratorii,
cinematografiștii etc. cari întrebun-
țează orchestre în localuri să se so-
lidarizeze pe această chestiune, să
refuze orice contact cu agenții Soc.
Compozitorilor și dacă cred, să trișnească
adeziunile lor la revista noastră spre
a porni o campanie serioasă contra
acestui impozit fără rost.

Piese de teatru, cari au succes la sate.

Societatea culturală „Minerul” a-
nunță ca intenționează să pună în pre-
gătire următoarele piese de teatru:

Tăianul boier localizată după Hol-
berg de Spora.

Scriptura piesă morală în 2 acte
de Voiculescu.

Bucătăria comedie într'un act,
localizată de Zaharia Bărsan.

În numărul trecut au scăpat mai
multe greșeli:

Intr'un adăpost este o piesă eroică
într'un act nu 4 de Ionescu-Moreș
(nu Marcel).

Umbră pierdută nu-i după Alexan-
dru ci e localizată de D-ni-Eufrosim
Adam.

RUBRICA CINEMATOGRAFICA

Am publicității o scrisoare sosită de la o persoană cu mult bun simț, care redă într'un mod destul de original o problemă ce trebuie să ne preocupe gânduri.

Deamure Director.

Se reprezenta la grădina cinematografului „Central” marele film „Ramper”.

Deși îl văzusem la București, țineam să mai simt odată emoțiile de la premieră, așa că intraiu în grădina din centrul orașului.

Începuse reprezentația, căci... fiind eu târgoviștean, nu se putea să fac excepție și să mă prezint la timp.

Pe drum îmi făceam socoteala că nu voi mai găsi locuri, de oarece o seara era cunoscută, Paul Wegener, interpretul principal, recunoscut ca cel mai puternic tragedian, iar Mary Johnson, cea mai gingașă lăptură ce am văzut luminând vre-o dată ecranul, urma să-și facă debutul în orașul nostru.

Înainte de a privi spre pânză, am aplecat ochii în grădină, dar rămăseu amărurit văzând că era aproape goală.

Cum mă aflam aproape de poartă, iar lângă omul care separă biletul de intrare de cel de control, mă rezolvii spre el și-i spusci:

„Dă-mi contra-marca înapoi pentru să-mi restitui banii la casă, căci eu redeam că se reprezintă „Ramper” astă-seară!”.

Omul holbă ochii spre mine și-mi răspunse uluit: Păi, Ramper se joacă omnule!

— Cum?! Și numai atâta lume? Nu este năi premieră?

— „Ba da!”

— ? ? ? ?

Gândurile îmi sburată cu amărăciune la vorba unui scriitor care a declarat că dată într'o gazetă că în Târgoviște e greu să se poate împlini ceva bun.

Această părere mă revoltase atunci, că se parece mi-amintisem proverbul: „ca răbdare se face frunza dudului să-și pătească”.... acum însă, în timp ce minunatele scene ale filmului „Ramper” se desfășurau pe ecran pline de elemente psihologice, sentimentale, etnozice; revoltate într'un cadru artistic ridicat și câștig prin jocul desăvârșit al in-

terpreți, în fața unui număr atât de restrâns de spectatori, exclamam fără să vreau, gândindu-mă la părerea scriitorului: „ce-i adevărat, nu este păcat”.

De tot răul își găsește leacul.

Gazeta dvs. care și-a propus să indice publicului operele de adevărată valoare artistică, are un câmp larg deschis, care trebuie exploatat spre binele public, spre dezvoltarea gustului de frumos și bun, pentru ca astfel întreprinderile cari fac sacrificii procurându-ne spectacole de artă pură să-și poată acoperi cel puțin cheltuielile. Altfel, probabil că orașul nostru va ajunge să fie lipsit de orice mișcare culturală, din cauza indiferenței cu care se privesc acțiuni de acest fel.

Cu stimă,
Un spectator

Vitoarele filme:

Azi dansează Mariette

Un film admirabil, în care nu vești găsi, desigur desigur desigur un subiect greoi încălțit cu intrigi multe ci un film veritabil „LYA MARA”, care întotdeauna e plăcut publicului nostru. Mult apreciată vedetă apare însă de data aceasta într'o lumină cu totul nouă, plină de farmec și temperament. Lya Mara încântătoare fetiță vieneză cât și partenerul ei direct Louis Lerch, au pus mult suflet în jocul lor.

Scenele vesale, delirante, răpitoare, abundă și se succed fără întrerupere și vor face ca spectatorii să aplaude comunicatio interminabilă gamă de extraordinară vioiciune.

Vom continua în numărul viitor cu redarea subiectului.

Annie Laurie cu Lillian Gish

Prin originalitatea și perfecțiunea creațiilor sale, Lillian Gish, a reușit să-și formeze o mulțime de admiratori cari urmăresc și comentează cu pasiune fiecare nou rol abordat... astfel că s-ar putea spune că la un spectacol în care rolul principal este deținut de această mare artistă, publicul nu vine să vadă filmul, ci să-și admire simpatia.

De data aceasta însă trebuie ca și filmul în sine să prezinte un puternic punct de atracție, de oarece Annie Laurie este o producție care face cinste nu numai cinematografului american ci și celui mondial.

Pe lângă Lillian Gish, socotită în America, cu unanimitate de voturi, ca artista ce-și interpretează cel mai conștiințios rolurile, pe lângă Norman Kerry, un artist de mare talent, pe lângă montarea care poate fi socotită cu drept cuvânt grandioasă, un subiect atrăgător, plin de efecte emoțive puternice, ne face să prevedem acestui film un mare succes.

Iată-i subiectul:

De mulți ani de zile, clanurile Mac Donald-zilor și Campbell-ilor sunt într-o îndârjită vrăjdie. Niște turme jurate cândva de pe proprietățile Mac Donald-zilor de către Campbelli, dau acum prilej celor ieșiți să pornească la atac contra vrăjmașilor lor. Jean și Richard Mac Donald sunt în fruntea războaielor.

—Și în vreme ce Campbellii petreceau în castelul lor, Mac Donaldzii dădura un puternic asalt, în urma cărui Enid Campbell fu răpită de către Richard Donald. Campbellii încearcă să o ia înapoi pe fată răpită, dar aceasta refuză să iasă: se îndrăgostise de Richard Mac Donald, și era acum soția lui. Bănuindu-l tot atât de puțin, să rușineze și să considerăm că de ordin politic ale oamenilor clanului.

—Regalul Angliei succedea cu vrăjdie și se destrădea vreme, și pentru ce până la 1 Ianuarie 1702 Mac Donaldzii și Campbellii să încheie un tratat de pace definitiv și ireversibil. Pentru încheierea predărilor, obținut Sir Laurie în castelul său pe reprezentanții celor două clanuri. Alături, filmul lui Sir Laurie filmu complicități cu Jean Mac Donald de care erau să fie în câștig și pierd

o mare simpatie. Într-o noapte ne dădura însă la noi un nou atac, deoarece Campbellii neglijaser să ceară Mac Donald-zilor, că din ordinul Regelui trebuiau să restituie acestora din urmă toate bunurile răpite de ei în decursul timpului. La acest atac se mătură încercând unul: declarându-i dragostea sa lui Annie, Jac Mac Donald voi să o sărute, și tândru fată, speriată, chemă într-o ajutor. Douglas Campbell veni să o ajute și-l pedepsi pe Jan, punând să fie bătut.

Annie își dă seama de greșala făcută și se dăse la castelul Mac Donald-zilor, spre a preveni pe aceștia despre stipularea precisă a Regelui în privința tratatului de pace. Jan înțelese din gestul ei dragostea ce-o nutrește pentru dânsul și o iertă pentru rușinea ce-o pătimise din partea Campbell-ilor. Porni apoi printr'un viscol năprasnic ca să semneze pacea, dar sosi cu o întârziere de 6 zile.

Campbellii profitară de ocazie spre a-i ataca din nou pe Mac Donaldzi, dar victoria rămase tot de partea acestora din urmă: și Jan Mac Donald avu fericirea să se unească pentru vecie cu Annie Laurie.

Informații

La 1 Octombrie se vor deschide sub auspiciile Soc. „Cântarea României“ și direcțiunea Doamnei Maria A. Calinescu cursuri de vioară, violoncel, piano etc.

Inscrieri se primesc în fiecare zi dela orele 10—12 a. m. și 4—6 p. m. la sediul Societății (Sala de Arme).

Duminică 16 Septembrie a. c., pe Hipodromul Școlii de Cavalerie, vor avea loc, Mari Alergări de Cai.

După valoarea premiilor oferite se crede că aceste alergări vor fi cele mai reșchite de până acum.

Sâmbătă 15, Duminică 16 și Luni 17 Septembrie se reprezintă la Grădina Cinema Central unul dintre cele „mai mari filme din penultima 1928:

„In vârtejul Patimilor“
Dramă umbră, înmăscată totuși de grație unor personaje sentimentale.

În numărul trecut s'a insistat în de oarecure asupra acestei opere,

văzând chiar să menționăm aici că pe lângă interpretii românești ce Elisabeta Pinajoff, Evelyn Holt, Olaf Föns, Robert Scholl apere și dragăleza noastră cea patrioată Lily Stănescu într'un mic rol episodic de apăză, destul de interesant pentru debut.

Soc. „Cântarea României“ primește înscrieri la Secțiunea Corală în fiecare Marți și Sâmbătă orele 6—8 p. m. sediul dela Sala de Arme.

Nu se cer cunoștinți muzicale, a că oricine posedă puțină voce poate cere înscrierea.

Societatea „Cântarea României“ pune, pe această cale, la vedere tuturor membrilor executanți că repetițiile se vor ține cu începere de Sâmbătă 1 Septembrie a. c., în mod absolut regulat între orele 6—8 p. m.

Cei ce dela această dată vor lipsi, fără motive binecuvântate vor fi excluși fără drept de reinscriere.

Duminică 23 Septembrie a. c. va începe seria Săzătorilor Culturale organizate de Societatea „Cântarea României“.

Afișe speciale vor anunța numele domnilor conferențieri și subiectul.

Domnii profesori, avocați, ofițeri etc., cari doresc a fi conferențieri sunt rugați a încunoștința Societatea „Cântarea României“ spre a li se rezerva zile.—Odată cu încunoștințarea se va indica subiectul.

Iată filmele cari vor mai rula la Cinema Central la stagiunea de vară: Annie Laurie cu marea tragediană Lillian Gish Chantage cu Huguette Duflo și Jean Angib; Azi dansează și Mariette cu îndrăcita Lyle May; Don Quichotte cu Paterson et. etc. etc.